

MIGRASI PENDUDUK LUAR BANDAR KE BANDAR:
SATU KAJIAN DI DALAM INDUSTRI ELEKTRONIK
DI MELAKA

ROBIYATUN BTE MD. NOR

FAKULTI SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK
1997

HB
1952
R666
1997

**Pusat Khidmat Maklumat Akademik
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK**

**MIGRASI PENDUDUK LUAR BANDAR KE BANDAR:
SATU KAJIAN DI DALAM INDUSTRI ELEKTRONIK
DI MELAKA**

P.KHIDMAT MAKLUMAT AKADEMIK

UNIMAS

1000248013

ROBIYATUN BTE MD. NOR

Latihan Ilmiah ini dikemukakan untuk memenuhi sebahagian daripada syarat-syarat pengijazahan Sarjanamuda Sains Sosial Dengan Kepujian (Program Perancangan dan Pengurusan Pembangunan)

**FAKULTI SAINS SOSIAL
UNIVERSITI MALAYSIA SARAWAK
1997**

PENGHARGAAN

Diucapkan setinggi penghargaan dan terima kasih kepada Encik Tan Kock Wah selaku penyelia Latihan Ilmiah ini di atas segala tunjuk ajar dan kesabaran beliau memberikan nasihat sehingga siap Latihan Ilmiah ini. Kepada Dr. Rashid Abdullah, Dekan Fakulti Sains Sosial, dan Ketua Program Perancangan dan Pengurusan Pembangunan, Dr. Dimbab dan semua pensyarah yang banyak membantu secara langsung dan tidak langsung.

Ucapan terima kasih juga diberikan kepada En. Zaini Md. Nor (Pegawai Perindustrian dan Penggalakkan), PKNM dan semua Pengurus Bahagian Sumber Manusia di semua kilang elektronik Batu Berendam yang terlibat di dalam proses pengumpulan data dan maklumat untuk kajian ini.

Kepada rakan-rakan seperjuangan (Gee, Ja, Nor, Julie, Kak Ju, dan semua pelajar perintis sesi 1993/1994) diucapkan terima kasih diatas sokongan dan bantuan kalian secara langsung ataupun tidak langsung.

Serta Mak dan keluarga (Long, Ngah, Uda, Andak, Uteh dan Zaki) inilah hasil kita bersama. Buat Afandi Abd. Samad yang masih setia menunggu terima kasih tidak terhingga.

Terima Kasih.

ABSTRAK

Latihan Ilmiah ini yang bertajuk “Migrasi Penduduk Luar Bandar ke Bandar: Satu Kajian Di Dalam Industri Elektronik Di Melaka” merupakan satu kajian ke atas penghijrah-penghijrah yang berhijrah ke Negeri Melaka di dalam industri elektronik khasnya. Kajian ini adalah bertujuan untuk mengenalpasti apakah faktor-faktor tarikan dan tolakan yang mempengaruhi penduduk luar bandar untuk berhijrah ke bandar amnya dan industri elektronik khasnya. Selain daripada itu kajian ini juga ingin melihat apakah peranan pihak pengurusan dalam menggalakkan migrasi penduduk luar bandar ke bandar. Kajian ini juga cuba melihat masalah-masalah yang dihadapi oleh penghijrah selepas mereka berhijrah ke bandar. Borang soalselidik digunakan bagi mendapatkan maklumat lanjut berkaitan matlamat dan masalah yang hendak dikaji. Temuduga juga digunakan bagi mendapatkan maklumat tambahan berkenaan faktor-faktor penghijrahan dan peranan pihak pengurusan dalam menggalakkan migrasi. Bagi menganalisis data, kaedah statistik diskriptif mudah dan jadual telah digunakan. Hasil daripada kajian menunjukkan bahawa faktor-faktor tolakan adalah merupakan faktor yang paling penting menyebabkan keputusan untuk berhijrah dibuat. Manakala faktor tarikan yang ada di bandar amnya dan kilang elektronik khasnya juga merupakan salah satu sebab yang menyumbang kepada berlakunya migrasi. Peranan pihak pengurusan industri elektronik juga menyumbang kepada berlakunya migrasi luar bandar ke bandar. Bagaimanapun kajian ini mendapati bahawa tidak ramai penghijrah yang mengalami masalah selepas mereka berhijrah ke bandar.

ABSTRACT

This research work entitled ‘‘Migrasi Penduduk Luar Bandar ke Bandar: Satu Kajian Di Dalam Industri Elektronik di Melaka’’ is a study on migrants that migrate to Malacca, with special focus on the electronic industries. One of the main objectives of the study is to identify the pull and push factors that influence migrants to migrate from the rural to the urban area. It also seeks to discern the role of management (in electronic firms) in contributing to the above trend. The study also probe into problems that confront migrants upon migration. Questionnaires are formulated and interviews carried out to facilitate achieving the above objectives. Descriptive statistical method is used to analyze the collected datas. The result shows that the push factors are among the most important factor contributing to migration. However, the pull factors and managements’ role are no less in important in playing their part. Apart from the above, the study also discovers that most migrants do not have much problems settling in the urban area.

KANDUNGAN

PENGHARGAAN	i
ABSTRAK	ii-iii
ABSTRACT	
SENARAI JADUAL	vii
SENARAI GAMBARAJAH	viii
BAB 1: PENGENALAN	1
1.0 Pendahuluan	1
1.1 Kenyataan Masalah	4
1.2 Objektif Kajian	7
1.3 Kepentingan Kajian	8
1.4 Limitasi Kajian	8
1.5 Definisi Konsep	9
BAB 2: KAJIAN LEPAS	10
2.0 Pengenalan	10
2.1 Sebab-Sebab Penghijrahan	10
2.2 Teori Migrasi	17
BAB 3: METODOLOGI	20
3.1 Lokasi	20
3.2 Populasi	20
3.3 Sampel	21

3.4	Pembolehubah Bersandar	21
3.5	Pembolehubah Tidak Bersandar	22
3.6	Pengukuran Pembolehubah-Pembolehubah	23
3.7	Pengumpulan Data	23
	3.7.1 Borang Soal Selidik	24
	3.7.2 Temuduga	25
	3.7.3 Data Sekunder	26
3.8	Analisis Data	26
BAB 4: ANALISIS DATA		27
4.0	Pendahuluan	27
4.1	Latar Belakang Demografi Responden	27
	4.1.1 Umur Dan Status Perkahwinan	27
	4.1.2 Bangsa	29
	4.1.3 Taraf Pendidikan	29
	4.1.4 Jawatan	30
	4.1.5 Pendapatan	32
4.2	Faktor Tolakan Penghijrahan	32
	4.2.1 Masalah Sosio-Ekonomi	33
	4.2.2 Pendapatan Tidak Lumayan	35

4.2.3 Pekerjaan Tidak Sesuai Dengan Taraf Pendidikan	36
4.2.4 Kesukaran Mendapatkan Pekerjaan	37
4.2.5 Tidak Minat Untuk Bekerja di Kampung	38
4.2.6 Mendapatkan Kebebasan	40
4.3 Faktor Tarikan	41
4.3.1 Tawaran Gaji Oleh Pihak Majikan	41
4.3.2 Kemudahan Yang Disediakan Oleh Pihak Majikan	42
4.3.3 Pengaruh Daripada Iklan	46
4.3.4 Kesimpulan	47
4.4 Peranan Pihak Pengurusan Dalam Mempengaruhi Migrasi	50
4.5 Masalah-Masalah Yang Dihadapi Oleh Penghijrah	55
BAB 5: KESIMPULAN	57
BIBLIOGRAFI	62
LAMPIRAN	64

SENARAI JADUAL

Jadual 4.1:	Umur Responden Berdasarkan Kategori	28
Jadual 4.2:	Jumlah dan Peratusan Responden Mengikut Bangsa	29
Jadual 4.3:	Taburan Gaji Yang Diterima Oleh Responden Dalam Sebulan	32
Jadual 4.4:	Taburan Peratusan Alasan Responden Yang Berhenti Kerja	34
Jadual 4.5:	Tahap Kepentingan Faktor-faktor Penghijrahan	49

SENARAI GAMBARAJAH

Gambarajah 2.1:	Faktor Asal, Destinasi dan Halangan Dalam Migrasi	18
Gambarajah 4.2:	Peratusan Pembahagian Jawatan Responden	31
Gambarajah 4.3:	Peratusan Responden Yang Berminat Untuk Bekerja Di Sektor Elektronik Berdasarkan Kemudahan Yang Disediakan	46

BAB 1

PENGENALAN

1.0 Pendahuluan

Malaysia mula mengorak langkah dalam membangunkan negara selepas mencapai kemerdekaan. Dekad 60-an merupakan satu dekad perubahan kepada sektor ekonomi di Malaysia. Jika sebelum 60-an, negara kita lebih banyak tertumpu di dalam sektor pertanian, tetapi apabila kerajaan menggalakkan pertumbuhan di dalam bidang perindustrian, maka negara kita mula memberikan perhatian kepada bidang perindustrian. Ini dapat digambarkan melalui perubahan struktur ekonomi yang berlaku selepas kemedekaan, di mana berlaku pengurangan dalam sumbangan sektor pertanian kepada Kehuaran Dalam Negara Kasar (KDNK) iaitu daripada 18.7% pada tahun 1990 kepada 13.6% pada tahun 1995, manakala sektor pembuatan telah mencapai 33.1% pada tahun 1995 (Rancangan Malaysia Ketujuh, 1996: 240, 280).

Perubahan yang timbul ini secara tidak langsung telah menyebabkan berlakunya perubahan di dalam struktur penduduk di negara ini di mana penduduk lebih tertumpu di bandar-bandar besar sehingga menyebabkan penduduk di bandar menjadi lebih ramai berbanding penduduk luar bandar. Ini adalah kerana penduduk-penduduk di negara ini beralih haluan kepada bidang perindustrian berbanding bidang pertanian untuk mencari taraf hidup yang lebih baik. Ini secara tidak langsung telah menyebabkan penduduk-penduduk desa yang menjalankan pekerjaan di dalam bidang pertanian semakin berkurangan.

Fenomena perubahan ini dapat dijelaskan melalui statistik penduduk yang bekerja mengikut kumpulan industri daripada *Economic Report 1995/1996*. Statistik

peratus pekerja yang bekerja di dalam bidang pertanian pada tahun 1990 ialah sebanyak 26 peratus tetapi pada tahun 1995, kadar ini telah menurun kepada 18 peratus. Manakala, jumlah pekerja yang bekerja di dalam sektor pembuatan pula telah meningkat daripada 19.9 peratus (1990) kepada 25.9 peratus pada tahun 1995 (*Economic Report 1995/1996*: 116). Kejatuhan tenaga buruh di dalam sektor pertanian ini adalah disebabkan oleh penurunan yang berterusan dalam kepentingan sektor pertanian dalam ekonomi Malaysia pada dekad yang lalu (Banci Penduduk 1991, 1994: 144).

Seperti yang dinyatakan sebelum ini, sektor pembuatan menunjukkan kenaikan di dalam KDNK, tetapi sektor elektronik masih lagi merupakan eksport terpenting barang di dalam sektor pembuatan. Oleh itu bidang ini telah menyebabkan perubahan yang amat tinggi dalam gunatenaga di mana purata pertumbuhan tahunan gunatenaga ialah 20.2% iaitu menyumbang sebanyak 70,915 orang pada tahun 1986 dan 148,189 orang pada tahun 1990 (*Rancangan Malaysia Keenam 1991-1995*, 1995: 130-131). Manakala bagi nilai eksport pula bagi sektor pembuatan pada tahun 1990 dan 1995, industri elektronik ini telah mendapat tempat yang teratas di dalam eksport negara iaitu RM26,502.4 juta pada 1990 dan pada tahun 1995 ialah RM96,885.6 juta (*Rancangan Malaysia Ketujuh 1996-2000*, 1996: 282).

Kajian ini dibuat di Melaka adalah kerana ia memudahkan pengkaji untuk memungut data kerana pengkaji berasal daripada sini dan biasa dengan keadaan di negeri ini dan selaras dengan matlamat kerajaan negeri Melaka untuk menjadikan Negeri Melaka sebagai sebuah negeri perindustrian. Secara tidak langsung matlamat ini dapat membantu kerajaan negeri Melaka mengujudkan peluang pekerjaan bagi mengatasi masalah pengangguran dan seterusnya dapat membasmi kemiskinan di

negeri Melaka. Berikutan daripada itu lokasi perindustrian semakin bertambah sehingga mewujudkan kilang-kilang yang melibatkan 8 kawasan perindustrian iaitu kira-kira 583.13 hektar (Kertas Taklimat PKNM, 1995: 14).

Menurut Banci Penduduk Negeri Melaka 1992 (1994: 165), berlakunya perubahan yang ketara dalam tempoh 10 tahun di dalam sektor pertanian dan perindustrian iaitu penurunan sebanyak 15.5 peratus di dalam sektor pertanian sebaliknya pertambahan atau peningkatan sebanyak 10 peratus di dalam sektor perindustrian. Ini menunjukkan berlakunya perubahan yang agak signifikan di dalam sektor pertanian dan sektor perindustrian dalam tempoh 10 tahun di Melaka. Ini menunjukkan bahawa sektor perindustrian semakin mendapat tempat di Melaka berbanding sektor pertanian berikutan dengan pertambahan pelabur-pelabur asing di dalam sektor perindustrian yang semakin menggalakkan dari tahun ke tahun.

Sektor elektronik telah mendapat tempat di kalangan pelabur-pelabur asing yang melabur di Melaka dengan pelaburan sebanyak RM2,676 juta dengan 50 buah kilang yang ada. Sektor elektronik ini adalah yang kedua terpenting selepas sektor barang-barangan lain-lain dengan jumlah pelaburan yang kedua terbesar. Walau bagaimanapun sektor elektronik ini telah menawarkan peluang pekerjaan yang paling banyak dengan jumlah pekerja sebanyak 24,817 orang pekerja. Bagi melihat dengan lebih jelas lagi sila rujuk lampiran 1.

Ekoran daripada perubahan di dalam bidang ekonomi ini, maka kebanyakan penduduk telah berhijrah dari satu kawasan ke kawasan yang lain untuk tujuan atau matlamat yang tertentu. Negara kita telah mengalami migrasi penduduk di dalam negeri sebelum mencapai kemerdekaan lagi dan menjadi lebih ketara lagi pada pertengahan 1980 dan awal 1990, walaupun Sarawak dan Sabah adalah negeri yang mengalami

migrasi yang lebih ketara berbanding negeri lain di Malaysia tetapi negeri lain juga tidak ketinggalan melalui proses migrasi ini. Banci Penduduk 1991 (1994: 99) menyatakan:

Bagi Malaysia secara keseluruhannya, migrasi antara daerah dalam negeri bagi tempoh 1986-1991 membentuk 5.3 peratus dari jumlah penduduk berbanding dengan 4.5 peratus dalam tempoh 1975 - 1980. Secara khusus, perkadarhan yang tertinggi bagi migrasi antara daerah dalam negeri telah diperhatikan bagi Sarawak (11 peratus) diikuti oleh Sabah dengan perkadarhan hampir 10 peratus. Ini adalah merupakan perbezaan yang jelas berbanding dengan kadar migrasi masuk antara negeri bagi negeri-negeri tersebut di mana peratusannya adalah kurang dari peratus penduduk negeri masing-masing. Memandangkan bahawa negeri-negeri ini mempunyai peratusan migrasi antara daerah dalam negeri yang lebih tinggi.

Bagi negeri Melaka sendiri, migrasi penduduknya melibatkan 9,200 pada tahun 1975 hingga 1980 dan bertambah kepada 11,300 pada tahun 1986 hingga 1991 (Laporan Banci Penduduk 1991, 1995: 99). Maka kajian ini adalah tertumpu di Melaka adalah kerana untuk melihat kesan dan faktor-faktor migrasi dengan lebih jelas lagi yang menyebabkan kenaikan di dalam proses migrasi ini daripada tahun ke tahun.

1.1 Kenyataan Masalah

Seperti yang telah dinyatakan, awal 1960 an merupakan era baru di dalam negara kita umumnya dan Melaka khasnya, apabila berlakunya pertumbuhan yang pesat di dalam bidang industri. Kesan daripada pertumbuhan industri inilah menyebabkan berlakunya kekurangan tenaga kerja di sektor pertanian dan pembinaan. Ini adalah berikutan daripada penduduk desa atau luar bandar yang lebih ramai telah bekerja di sektor perindustrian (Ismail Abdullah, Julai 1992: 4).

Selain daripada itu berikutan daripada penggunaan jentera moden di sektor pertanian khasnya seperti mesin-mesin telah menyebabkan kebanyakan penduduk luar

bandar tidak bekerja atau menganggur. Menurut Usman Haji Yaakob (1989) penggunaan jentera moden di kawasan luar bandar telah memajukan sektor pertanian dan secara tidak langsung mengurangkan penggunaan tenaga buruh. Kerja yang dahulunya dilakukan oleh buruh tempatan kini telah diambil alih oleh jentera moden. Hal ini menyebabkan penganguran bertambah di kawasan luar bandar dan seterusnya menggalakkan migrasi ke kawasan bandar untuk mencari pekerjaan. Persoalannya di sini adakah faktor penganguran ini menggalakkan penghijrahan ke bandar atau terdapat faktor-faktor tolakan yang lain yang menyebabkan penduduk luar bandar berhijrah ke bandar?

Masalah migrasi penduduk desa kota juga sebenarnya adalah banyak melibatkan soal sikap memilih pekerjaan dan taraf pendidikan yang semakin baik di kalangan belia-belia di negara kita ini. Ini adalah kerana kebanyakan belia kita tidak mahu melakukan kerja yang berat dan kotor di sektor pertanian khasnya (Ismail Abdullah, Julai 1992: 4). Tetapi sejauhmanakah kebenaran pernyataan ini yang mengatakan bahawa taraf pendidikan yang semakin baik merupakan faktor penyumbang kepada migrasi penduduk luar bandar ke bandar.

Jika kita lihat kajian migrasi yang telah dilakukan, pengkaji-pengkaji ini akan mengatakan bahawa terdapat golongan yang tertentu yang berhijrah di mana ia berkaitan dengan faktor sosio-ekonomi seperti umur, jantina dan taraf pendidikan yang tertentu sahaja yang lebih cenderung untuk berhijrah ke bandar. Jika kita lihat daripada segi pemilihan umur, melalui Laporan Banci Penduduk 1991 (1994: 101), pemilihan umur migran-migran adalah terdiri daripada orang dewasa yang muda. Hampir 60 peratus daripada jumlah migran-migran adalah terdiri daripada mereka yang berumur 15 hingga 34 tahun. Mengapa golongan yang berumur 15 hingga 34 tahun merupakan

golongan yang paling ramai berhijrah ke bandar. Pemilihan jantina juga tidak ketinggalan di mana Usman Haji Yaakob (1989) mengatakan bahawa migran wanita adalah lebih ramai daripada migran lelaki berdasarkan kepada peluang pekerjaan yang sesuai dengan wanita dan taraf pendidikan wanita itu sendiri di mana jika peluang pekerjaan itu memerlukan pekerja wanita yang lebih ramai, maka sudah pasti wanita yang akan mendapat pekerjaan. Begitu juga dengan taraf pendidikan di mana jika taraf pendidikan wanita tersebut adalah lebih baik maka adalah lebih mudah untuk mereka mendapatkan pekerjaan yang memerlukan tenaga kerja wanita. Persoalannya mengapakah hanya golongan tertentu sahaja yang berhijrah ke bandar? Apakah masalah yang mereka hadapi sehingga mereka berhijrah ke bandar untuk berkerja?

Biasanya penghijrahan ini sering dikaitkan dengan faktor tarikan bandar itu sendiri. Mungkin kebanyakan penghijrah inginkan keselesaan hidup mereka seperti kemudahan asas yang baik (elektrik, air dan telefon) di bandar kerana jika berlakunya urbanisasi maka bandar tersebut akan mengalami perubahan yang ketara berbanding luar bandar kerana bandar telah menjadi tumpuan dan perlukan pembangunan yang drastik berbanding luar bandar. Terdapat satu kajian yang mengatakan bahawa taraf hidup dan kemudahan yang baik merupakan tarikan kepada penduduk luar bandar berhijrah ke bandar (Chaudry dan Mahendra Singh, 1992: 64). Persoalannya sejauhmanakah tarikan daripada bandar ini meyumbang kepada penghijrahan penduduk luar bandar ke bandar atau terdapat faktor-faktor tarikan yang lain yang menyebabkan mereka berhijrah ke bandar.

1.2 Objektif Kajian

Objektif umum kajian ini adalah untuk melihat perhubungan di antara firma-firma industri elektronik dengan migrasi penduduk desa-kota yang semakin ketara dekad ini.

Di samping objektif umum seperti yang disebutkan, maka objektif khusus juga diperlukan di dalam kajian ini yang mana ia merupakan sandaran atau panduan kepada penyelidik untuk mendapatkan data di dalam kajian ini. Oleh itu objektif khusus ini adalah untuk melihat perhubungan di antara sektor industri dengan migrasi penduduk desa kota yang perlu dilihat daripada segi faktor umur, jantina dan taraf pendidikan yang menyumbang kepada migrasi penduduk dan adakah ia berkaitan dengan sektor industri elektronik di samping faktor-faktor tarikan dan faktor-faktor tolakan kepada penghijrahan ini. Oleh itu objektif khusus untuk kajian ini ialah :-

1. Mengenalpasti ciri-ciri sosio-ekonomi seperti jantina, umur, taraf pendidikan, kumpulan etnik, pendapatan dan status perkahwinan penghijrah-penghijrah di dalam sektor industri elektronik;
2. Mengenalpasti faktor-faktor tolakan yang dihadapi oleh penghijrah sebelum mereka berhijrah ke industri elektronik;
3. Mengenalpasti faktor-faktor tarikan yang berkaitan dengan penghijrahan ke industri elektronik;
4. Mengenalpasti peranan pihak pengurusan industri elektronik dalam menggalakkan penghijrahan luar bandar ke bandar di dalam industri elektronik, dan
5. Mengenalpasti masalah yang dihadapi oleh penghijrah-penghijrah selepas berhijrah ke bandar.

1.3 Kepentingan Kajian

Kepentingan kajian secara amnya adalah untuk membantu pihak-pihak tertentu untuk mendapatkan gambaran umum berkaitan dengan migrasi penduduk luar bandar ke bandar. Kajian ini juga secara tidak langsung untuk membantu Jabatan Perangkaan dan Jabatan Buruh untuk mendapatkan gambaran berkenaan dengan migrasi penduduk luar bandar ke bandar di dalam bidang yang tertentu terutamanya di dalam bidang industri elektronik.

Kajian ini juga diharapkan dapat membantu untuk menjalankan kajian yang seterusnya di dalam bidang industri yang lain contohnya dan dijadikan panduan kepada penyelidik seterusnya untuk menjalankan kajian yang berkaitan dengan migrasi penduduk luar bandar ke bandar khasnya.

1.4 Limitasi Kajian

Limitasi kajian yang dapat dikenalpasti oleh pengkaji ialah pengkaji sukar untuk mendapatkan populasi kajian sebenar migran-migran kerana data untuk migrasi dalaman tidak terdapat atau direkodkan oleh pihak yang terbabit. Manakala untuk mendapatkan sampel kajian, pengkaji terpaksa berbincang dengan pihak pengurusan untuk mendapatkan sampel kajian dan membuat temujanji dengan sampel yang telah dipilih.

Pengkaji juga kesuntukan masa untuk menjalankan kajian kerana tempoh untuk menjalankan kajian adalah lebih kurang selama dua minggu dan terpaksa berulang alik sejauh 27 kilometer untuk menjalankan kajian ke kawasan industri yang telah dipilih.

Pengkaji menghadapi masalah untuk mendapatkan kebenaran daripada pihak pengurusan untuk memasuki kawasan asrama pekerja-pekerja kilang terbabit untuk

menjalankan kajian dan mengambil masa selama tiga hari untuk mendapatkan kebenaran tersebut. Ada juga pihak kilang yang tidak memberikan maklumbalas selepas pengkaji menghantar surat untuk mendapatkan kebenaran. Oleh itu pengkaji terpaksa menelefon semula semua kilang yang terbabit untuk mendapatkan maklumat lanjut.

1.5 Definisi Konsep

Migrasi

- Migrasi boleh didefinisikan sebagai pergerakan, perpindahan atau penghijrahan yang berlaku oleh penduduk sesuatu kawasan ke kawasan yang lain.

Luar bandar - Ini boleh didefinisikan sebagai satu kawasan yang jauh daripada pusat bandar dan mengamalkan ekonomi pertanian

Bandar

- Bandar boleh dikategorikan sebagai satu kawasan yang maju dan menjadi pusat tumpuan seperti bidang perniagaan, pentadbiran dan perindustrian.

Elektronik

- Satu bidang industri yang berkaitan dengan pengeluaran atau pembuatan barang-barang yang berkaitan dengan elektrik.

BAB 2

KAJIAN LEPAS

2.0 Pengenalan

Migrasi dari kawasan luar bandar ke kawasan bandar merupakan bentuk migrasi dalam negeri yang penting sekali terutamanya di negara-negara yang mengalami proses perindustrian dan perubahan teknologi yang pesat (Clarke, 1987: 194). Pembangunan ekonomi di Malaysia dewasa ini telah menggalakkan banyak peluang pekerjaan kepada penduduk-penduduk di negara ini. Ekoran daripada itu, ia secara tidak langsung telah mengakibatkan penghijrahan penduduk dari satu tempat ke satu tempat lain untuk mendapatkan peluang pekerjaan yang semakin baik.

Bagi sektor perindustrian, kekurangan tenaga kerja juga merupakan satu masalah sehingga ada daripada pemilik-pemilik kilang terpaksa mengambil pekerja buruh asing untuk mengisi jawatan-jawatan yang tertentu bagi mengatasi masalah kekurangan tenaga buruh sebagai penambahan kepada pengambilan pekerja daripada luar bandar untuk mengatasi masalah ini. Penduduk-penduduk daripada luar bandar amnya, terpaksa berhijrah ke bandar untuk mencari peluang pekerjaan yang semakin baik dengan tawaran gaji yang memuaskan berbanding dengan bekerja di kampung.

2.1 Sebab-sebab penghijrahan

Mereka yang berhijrah adalah disebabkan oleh beberapa faktor yang telah dikenalpasti oleh para pengkaji geografi penduduk terutamanya yang mengkaji masalah migrasi penduduk ini. Terdapat pelbagai sebab yang menyebabkan berlakunya migrasi dan sebab-sebab ini saling berkaitan antara faktor tolakan dan faktor tarikan samada di

tempat asal atau di tempat yang dituju oleh migran yang tidak dapat dijelaskan dengan ringkas.

Menurut Bogue (1959; cf. Clarke, 1987: 188), beliau telah menyenaraikan 25 keadaan yang menggalakkan seseorang untuk berhijrah iaitu 15 faktor dalam memilih tempat yang dituju dan 10 keadaan sosio-ekonomi yang boleh menggalakkan atau menyekat mobiliti di kalangan penduduk. Keadaan itu adalah seperti berikut:

1. Keadaan yang menggalakkan migrasi

Gaji rendah, peluang pekerjaan, kemahiran yang khusus, pertukaran pekerjaan, tawaran pekerjaan, diberhentikan kerja, menerima ijazah, berkahwin, kurang peluang berkahwin, hilang hak milik ladang, bencana alam, ras atau agama, rawatan perubatan dan tidak diterima oleh masyarakat.

2. Faktor-faktor pemilihan tempat yang dituju

Terdapatnya keluarga atau sahabat, tawaran pekerjaan, tarikan keadaan masyarakat, alam sekitar fizikal, terdapatnya kemudahan, kemudahan-kemudahan khas pekerjaan, bersesuaian atau berpengetahuan, mendapat bantuan khas dan subsidi.

3. Keadaan sosio-ekonomi yang mempengaruhi migrasi

Pelaburan modal besar, kemerosotan atau turun naik yang banyak dalam perniagaan, perubahan teknologi, perubahan dalam organisasi ekonomi, kemudahan bagi kebajikan masyarakat, kemudahan propaganda bagi migrasi, keadaan dan taraf hidup dan toleransi berbagai-bagai jenis kaum minoriti dan dasar migrasi.

Faktor-faktor ini adalah sebab-sebab yang dapat dikenalpasti oleh Bogue walaupun terdapat banyak lagi sebab-sebab yang berbeza menurut sesuatu kajian yang dijalankan oleh penyelidik-penyelidik migrasi ini. Ahli-ahli geografi juga mungkin ingin memasukkan faktor-faktor lain seperti perubahan iklim dan faktor jarak contohnya. Oleh itu faktor-faktor yang disenaraikan oleh Bogue ini bukanlah satu faktor yang telah lengkap. Adalah sukar untuk menetapkan sebab-sebab berlakunya migrasi ini. Ini adalah bergantung kepada kajian seseorang yang mencari sebab-sebab migrasi ini berlaku.

Menurut kajian yang dibuat oleh Normah Adam (1984) di Kampung Baru, Kuala Sungai Baru, Melaka menyatakan bahawa migrasi adalah disebabkan oleh banyak faktor seperti keperluan pekerjaan untuk membantu ibu bapa di mana ibu bapa penghijrah mengatakan bahawa setiap bulan anak mereka akan menghantar duit kepada keluarga untuk membantu ibu bapa yang semakin tua. Selain daripada itu penghijrah-penghijrah adalah mereka yang telah mendapat pendidikan sekolah menengah dan di kampung tidak mempunyai pekerjaan yang sesuai.

Menurut beliau lagi, penghijrah terpaksa berpindah kerana mengikut suami bekerja di bandar dan bekerja di bandar untuk menambah pendapatan keluarga. Saiz keluarga yang besar juga adalah faktor penyebab yang menyebabkan penduduk luar bandar yang muda cenderung untuk berhijrah bagi membantu adik-adik dan ibu bapa. Dorongan daripada keluarga juga merupakan salah satu faktor yang menyebabkan penduduk daipada golongan muda untuk berhijrah ke bandar-bandar. Terdapat juga saudara mara yang tinggal di bandar mengajak saudara yang tinggal di kampung untuk bekerja di bandar bagi mendapatkan taraf hidup yang lebih baik.

Kajian yang dibuat oleh Normah ini adalah tertumpu kepada ibu bapa atau keluarga penghijrah bukannya kepada penghijrah yang sebenar. Oleh itu faktor-faktor berhijrah ini dibuat adalah berdasarkan kepada ibu bapa atau keluarga penghijrah itu sendiri bukannya penghijrah yang sebenar. Kajian beliau juga ini mengenalpasti sebab berhijrah dan akibat atau kesan penghijrahan kepada kampung tersebut.

Satu lagi kajian yang berkaitan dengan migrasi ini telah dilakukan oleh Fatimah (1985) ke atas pekerja-pekerja wanita kilang elektronik di Petaling Jaya. Kajian beliau ini banyak menerangkan keadaan pekerja wanita yang bekerja di kilang elektronik. Walau bagaimanapun terdapat juga satu bab yang mengkaji tentang migrasi iaitu corak migrasi di mana terkandung sebab-sebab migrasi. Di sini beliau telah memberikan beberapa faktor yang mempengaruhi pekerja-pekerja wanita berhijrah ke Petaling Jaya untuk bekerja di kilang elektronik. Di antara faktor yang diutarkan adalah taraf hidup di bandar adalah lebih baik berbanding dengan di luar bandar. Menurut beberapa orang responden yang dikaji, mereka menyatakan di tempat tinggal mereka (luar bandar) hanya terdapat beberapa barang-barang mewah seperti peti sejuk dan tidak banyak tempat-tempat hiburan berbanding di bandar yang mempunyai kelengkapan keperluan dan pusat-pusat hiburan.

Terdapat juga alasan yang dinyatakan bahawa di luar bandar tidak mempunyai pusat membeli belah yang besar sehingga terdapat beberapa orang responden menyatakan bahawa mereka tidak pernah melihat pusat membeli belah yang besar seperti yang terdapat di bandar. Tambahan pula mereka tidak berpeluang untuk pergi ke bandar semasa tinggal di kampung.

Ada juga responden yang berhijrah ke bandar adalah disebabkan inginkan kebebasan di mana semasa di kampung pergaulan mereka agak terbatas kerana cara

hidup yang agak kolot adalah penghalang kepada keinginan mereka untuk mendapatkan teman lelaki. Oleh itu adalah agak sukar mereka mendapatkan teman lelaki kerana dikhuatiri akan menjadi bualan penduduk-penduduk di kampung mereka.

Menurut seorang responden :

In rural area, if you were going out with your boy friend, there would be talk. But in urban areas, if you do so, no one seems to bother about it. Thus, it is difficult to have a boy friend in rural areas. This made me move to town. (Fatimah, 1985: 103)

Menurut Fatimah lagi, faktor yang membantu mereka berhijrah adalah pengaruh daripada saudara mara pekerja-pekerja tersebut yang tinggal di bandar. Ini adalah kerana saudara mara mereka berbangga kerana dapat membantu ahli keluarga mereka yang miskin di kampung dan membantu mereka membuat kerja-kerja rumah apabila penghijrah (saudara mereka yang bekerja di kilang) tidak bekerja. Oleh itu adalah menjadi tanggungjawab saudara mara yang tinggal di bandar untuk memujuk gadis-gadis yang tinggal di kampung untuk tinggal bersama mereka di bandar. Tambahan pula mereka memberikan jaminan kepada ibu bapa gadis-gadis ini untuk menjaga atau melindungi gadis-gadis ini apabila mereka bekerja di bandar.

Nasri Bin Hj. Md. Ali (1994) juga telah membuat kajian pada tahun 1994 di Kota Tinggi, Johor menyatakan bahawa, faktor tolakan yang utama golongan belia di kampung tersebut berhijrah ialah untuk mendapatkan pekerjaan dan seterusnya memperbaiki kehidupan mereka.

Pengaruh kebudayaan kampung yang melarang penyertaan atau pergaulan aktif di kalangan kaum wanita dan lelaki yang belum berkahwin dan pencapaian kelayakan akademik dalam situasi di mana peluang pekerjaan adalah terhad di kampung merupakan faktor tolakan yang menyebabkan mereka berhijrah ke bandar untuk